

«Κύριε ελέησον»

Ορθοδοξία / Θεία Λατρεία

(†) Μητροπολίτης Πισιδίας Σωτήριος Τράμπας

Στη θεία Λειτουργία, αλλά και σε κάθε Ιερά Ακολουθία της Εκκλησίας μας η πιο συχνή επίκλησή μας προς τον Θεό είναι το «Κύριε ἐλέησον». Σε κάθε δέηση του Λειτουργού, στην αρχή της θείας Λειτουργίας, των Ιερών Μυστηρίων, του Εσπερινού, του Όρθρου και άλλων Ιερών Ακολουθιών που καταλήγουν στο «...δεηθῶμεν» απαντούμε: «Κύριε ἐλέησον». Τό ίδιο και σε άλλες σειρές δεήσεων που αρχίζουν με: «Ἐτι δεόμεθα ὑπέρ...» λέμε το «Κύριε ἐλέησον», άλλοτε μία φορά, άλλοτε τρεις, ή 12 φορές ή και 40 φορές.

Αλλά ποια είναι η έννοια αυτής της λέξης «ἐλέησον». Προέρχεται από το ουσιαστικό «ἐλεος» που σημαίνει την αίσθηση συμπάθειας για ό,τι υποφέρει ή έχει ανάγκη ο πλησίον μας, η οποία αίσθηση, μας παρακινεί να κινηθούμε να ανακουφίσουμε αυτόν που υποφέρει. Αυτό το ἐλεος σε απόλυτο βαθμό το έδειξε ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός, σε κάθε άνθρωπο, όπως γνωρίζουμε από τα Ιερά Ευαγγέλια. Επομένως, με το «Κύριε ἐλέησον» παρακαλούμε ταπεινά τον Κύριο να δείξει σε μας το ἐλεός Του, την ευσπλαχνία Του και να μας χαρίσει αυτό που

έχουμε ανάγκη. Αυτό δεν το απαιτούμε, αλλά το ζητούμε ως ελεημοσύνη, με την βεβαιότητα ότι Εκείνος, ως «αγαθός και φιλόανθρωπος Θεός»θα ανταποκριθεί κατά τον πλέον συμφέροντα τρόπον, για τη δική μας ωφέλεια.

Και γιατί η Εκκλησία μας καθιέρωσε να επαναλαμβάνουμε στην κοινή λατρεία μας, στους ιερούς ναούς, το «Κύριε ἐλέησον»τόσες πολλές φορές;

Ας θυμηθούμε ότι την επίκληση αυτή απηύθυναν στον Κύριό μας Ιησού Χριστό, όταν περιόδευε στις πόλεις και τα χωριά της Παλαιστίνης, πλείστοι ασθενείς· τυφλοί, λεπροί, ανάπηροι. Φώναζαν συχνά **«ἐλέησόν με»**«χωρίς πολλά λόγια, είλκυαν την προσοχή του Κυρίου, και Εκείνος τους πλησίαζε με ευσπλαχνία και τους θεράπευε. (βλ. Ματθ. 15, 22-28)· (Ματθ. 17,15-18)· (Μάρκ. 10,47-52)· (Λουκ. 17, 13-14). Επομένως αυτή η επίκληση «Κύριε ἐλέησον»όταν λέγεται -όχι τυπικά- αλλά με πίστη, και θερμή καρδιά, έχει τεράστια δύναμη.

Ως προς τη συχνή χρήση του «Κύριε ἐλέησον»στους ναούς μας, να έχουμε υπόψη μας τα εξής: Την θεία Λειτουργία δεν την τελεί μόνος του ο ιερέας ή ο Επίσκοπος και οι πιστοί στέκουν και παρακολουθούν ως απλοί θεατές, όπως συμβαίνει σε ένα θέαμα! Η λέξη Λειτουργία είναι σύνθετη και σημαίνει **έργον** του **λαού**. Δηλαδή η

θεία Λειτουργία τελείται από τον Επίσκοπο και τους ιερείς και Διακόνους μαζί με τον λαό και προς χάριν του λαού. Ο λαός, δηλαδή το εκκλησίασμα, συμμετέχει ενεργά στην τέλεση της θείας Λειτουργίας. (Χαρακτηριστικό είναι το ότι ο ιερέας μόνος του δεν επιτρέπεται να τελήσει θεία Λειτουργία χωρίς την συμμετοχή των πιστών). Γι' αυτό, θα έχετε προσέξει ότι σε κάθε τι που λέει ο Λειτουργός παρεμβαίνει ο λαός. Τελειώνει ο ιερέας μιά ευχή, συμπληρώνει ο λαός: Αμήν. Λέγει ο ιερέας «εἰρήνη πᾶσι» απαντά ο λαός «καί τῷ πνεύματί σου». Ἐτσι, όταν ο Διάκονος ή ο Ιερέας λέγει π.χ. «Ἵπέρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης και τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», προτρέπει τους χριστιανούς να προσευχηθούν για την ειρήνη του Θεού και για τη σωτηρία των ψυχών τους. Οι πιστοί αντί να επαναλάβουν ολόκληρο το αίτημα προς τον Θεό ανταποκρίνονται στην προτροπή αυτή με δύο λέξεις: «Κύριε ἐλέησον». Εννοώντας: Κύριε κατά το ἐλέος Σου και την ευσπλαχνία σου δος μας την ειρήνη σου και σώσε τις ψυχές μας. Και αυτό επαναλαμβάνεται σε όλα τα σχετικά αιτήματα. Επομένως αυτό το «**Κύριε ἐλέησον**» «όταν λέγεται από τους ψάλτες, ως εκπροσώπους του λαού, πρέπει και κάθε πιστός να το λέει με όλη του την ψυχή. Ἐτσι συμμετέχει ουσιαστικά στην κοινή λατρεία και ωφελεῖται πνευματικά. Είναι ἀνάγκη ὅλοι μας να προσέξουμε το σημεῖο αυτό, διότι υπάρχει ο κίνδυνος, επειδή το «Κύριε ἐλέησον» επαναλαμβάνεται πολλές φορές, να μη το προσέχουμε, και να περνά απαρατήρητο.

Η Εκκλησία, βεβαιωμένη από τα τόσα θαύματα που επιτεύχθηκαν με το «Κύριε ἐλέησον», όπως αναγράφονται στα Ιερά Ευαγγέλια, κάνει ευρεία χρήση της σύντομης αυτής επίκλησης όχι μόνον στην κοινή λατρεία, αλλά και στην ιδιωτική ζωή των πιστών. Ὅλοι γνωρίζουμε ότι από αἰώνων οι Πατέρες της Εκκλησίας μας καθιέρωσαν την σύντομη Ευχή: «**Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με**». Το μοναδικό αίτημά μας είναι «ἐλέησόν με». Αυτή τήν Ευχή έχουν στο στόμα τους και στην καρδιά τους συνεχώς οι Ορθόδοξοι Μοναχοί και Μοναχές και ἔτσι διευκολύνονται στο να τηρούν την προτροπή του Αποστόλου Παύλου: «να προσεύχεσθε ἀδιάκοπα» (Α' Θεσσαλ. 5,17). Και αυτά δεν ισχύουν μόνον για τους Μοναχούς, αλλά και για κάθε ευσεβή χριστιανό, που έχει θερμή αγάπη προς τον Χριστό και θέλει συνέχεια να Τον έχει στη σκέψη του και στην καρδιά του και ευχαριστεῖται να συνομιλεί συνεχώς μαζί Του. Ο σύγχρονός μας Άγιος Πορφύριος μας συμβούλευε: Όταν λέτε την ευχή «**Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησόν με**», να τη λέτε αργά, ταπεινά, απαλά με θείο ἔρωτα, με λαχτάρα, με ὅλη σας την καρδιά.

Αγαπητοί μου αδελφοί και αδελφές, συχνά προφασιζόμαστε, ότι δεν έχουμε χρόνο για προσευχή. Αν όμως αγαπούμε τον Κύριό μας, αισθανόμαστε την παρουσία Του στις καρδιές μας και ποθούμε να επικοινωνούμε συχνά μαζί Του, αυτή η σύντομη προσευχή μας λύνει το πρόβλημα. Δεν χρειάζεται να διαθέσουμε πολύ χρόνο.

ελάχιστα δευτερόλεπτα. Και μπορεί να λέμε την Ευχή αυτή με τα χείλη, αλλά κυρίως με την καρδιά, εσωτερικά. Οποιαδήποτε ώρα και στιγμή της ημέρας. Οπου και αν βρισκόμαστε. Ας το προσπαθήσουμε όλοι. Η ζωή μας θα γίνει πιά όμορφη. Ας εντείνουμε την Ευχή «Κύριε Ίησοῦ Χριστέ ἐλέησόν με» - ιδιαίτερα σε ώρες δύσκολες- με πίστη και θερμή αγάπη προς τον Κύριον μας, και θα βλέπουμε θαυμαστά αποτελέσματα στη ζωή μας. Αμήν.

<https://bit.ly/3u0SBX2>